

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ Україна
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

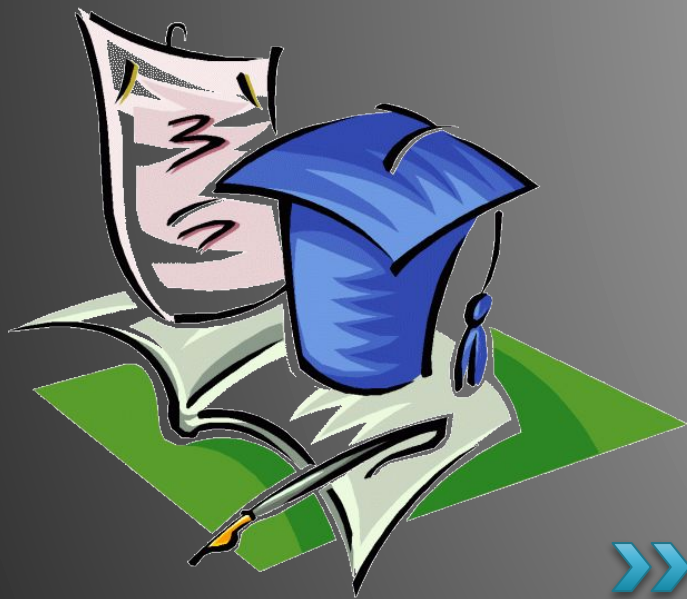
УЖИВАННЯ ДІЄСЛІВ У ПРОФЕСІЙНОМУ МОВЛЕННІ

Виконала:
Ст. 23 групи
ФЕУВ
Гога Вікторія

Одеса 2013

Зміст

- ❖ Значення дієслів. Їх граматичні ознаки.
- ❖ Система дієслівних форм.
- ❖ Дієслівне керування.
- ❖ Правила керування дієслова іменником.
- ❖ Особливості вживання дієслів та їх форм у фаховому мовленні.

Дієслово

– це повнозначна частина мови, яка означає дію або стан предмета як процес.

Завжди називає дію
або стан предмета!

Називають:

- діяча
- носія стану

неозначену форму - інфінітив (*писати, відповідати, зробити*);

власне дієслово:

- особові форми (*працюю, працюєш, працює, працюємо і т.ін.*);
- родові форми (*створив, створила, створило*);

дієприкметник (*працюючий, мислячий, збудований*);

дієприслівник (*думаючи, стоячи, зрозумівши*);

предикативні форми на **-но, -то** (*казано, прийнято*)

ІНФІНІТИ

перехідність
неперехідність

- читати доповідь
- багато читати

вид (доконаний
або
недоконаний)

- готувати виступ
- підготувати виступ

стан

- будувати
- будуватися

ухвальна частина ряду документів, зокрема протокол, рішення, рішення, рішення тощо, для наказовості

- *затвердити на посаді;*
- *взяти інформацію до відома;*
- *надати матеріальну допомогу.*

дієслова теперішнього часу із значенням позачасовості

- 1-а особа множини
- 3-я особа однини та множини

- **вважаємо** за доцільне звернутися до...;
- **рівень інфляції становить**...;
- **допускають** до участі в конкурсі осіб...

вживання форм одного часу в значенні ІНШОГО

час	значення	умови	приклад
теперішній	майбутній	треба підкреслити обов'язковість виконання дії	<i>Нарада <u>розпочинається</u> об 11 годині.</i>
	минулий	надання розповіді більшої виразності	<i>Автор статті <u>порушує</u> питання реформування економіки.</i>
минулий	майбутній	називаючи дії, що обов'язково відбудуться	<i>Ви залишаєтесь на своїх місцях, а ми <u>пішли</u>.</i>

Використання безособових дієслів допомагає звернути увагу на дію, яка формує структурно-граматичне і змістове ціле:

- *Вам **бракує** досвіду.*
- *Нам **не вистачає** спеціалістів у цій галузі.*

Використання безособових дієслів, утворених від особових за допомогою постфікса **–ся**, з метою констатації факту:

- *Не дозволяється*
- *Забороняється*
- *Не допускається*

Активний стан є обов'язковим у заявах громадян, коли треба вказувати винуватця порушення професійної або адміністративної етики, він додає

- *Механік заводу Р.І. Гаврилов грубо порушив техніку безпеки.*

ДІЄПРИКМЕТНИКИ

- ▣ Їх вживання є обмеженим у діловій мові.
- ▣ Не обмежене в професійній мові. (минулого часу)
- ▣ Науковий та діловий стилі.
- ▣ Використовуються для лаконічного вираження думки.
- ▣ Виступають в ролі означення-уточнюють, зміст означуваного слова.
- ▣ Вживання не обмежене в професійній мові.

Активні

Пасивні

Творення пасивних дієприкметників

перед суфіксом **-ен** в основ дієприкметника відбуваються чергування приголосних:

зберегти – збережений; знизити – занижений;

оголосити – оголошений;

оплатити – оплачений;

узгодити – узгоджений; очистити – очищений;

зробити – зроблений; купити – куплений;

лише від дієслів, які вживаються без суфікса -ся

<http://www.liveinternet.ru/users/3256576/>

незмінні форми дієслова, які широко вживаються в українській мові і виступають головним членом (присудком) у безособових реченнях.

- *Постанову прийнято одногосно. а не
Постанова прийнята одногосно.*
- *Запрошення розіслано вчасно. замість
Запрошення розіслані вчасно.*

Використовують замість пасивних дієприкметників.

Дякую за увагу!!!